

2012 nr. 120 30. nóvember**Lög um Vegagerðina, framkvæmdastofn-
un samgöngumála**

Tóku gildi 5. desember 2012 og komu til framkvæmda 1. júlí 2013. Breytt með l. 59/2013 (tóku gildi 1. júlí 2013), l. 47/2018 (tóku gildi 26. maí 2018) og l. 150/2018 (tóku gildi 8. jan. 2019).

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnasvið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra eða samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti sem fer með lög þessi.

I. kafli. Almenn ákvæði.**■ 1. gr. Hlutverk og markmið.**

□ Vegagerðin er sérstök ríkisstofnun sem heyrir undir yfir-
stjórn ráðherra.

□ Vegagerðin hefur það hlutverk að byggja upp, viðhalda
og reka samgöngukerfi ríkisins samkvæmt lögum þessum og
öðrum lögum sem stofnunin starfar eftir.

□ Vegagerðin skal í starfsemi sinni stuðla að öruggum, sjálfbæ-
rum, greiðum og hagkvæmum samgöngum. Þá skal stofn-
unin stuðla að því að samgöngur þróist í samræmi við sam-
félagsleg og umhverfisleg markmið.

■ 2. gr. Skipulag stofnunarinnar o.fl.

□ Ráðherra skipar forstjóra stofnunarinnar til fimm ára í
senn og staðfestir skipurit hennar.

□ Forstjóri ber ábyrgð á starfsemi og rekstri stofnunarinnar,
mótar helstu áherslur, verkefni og starfshætti og annast dag-
lega stjórn hennar.

□ Forstjóri ræður annað starfsfólk til stofnunarinnar.

□ Vegagerðin skal árlega birta skýrslu um starfsemi sína.

□ [Ráðherra er heimilt að kveða nánar á um hlutverk og
starfshætti Vegagerðarinnar með reglugerð.]¹⁾

¹⁾ L. 59/2013, 42. gr.

■ 3. gr. Samvinna og samráð.

□ Vegagerðin skal hafa samvinnu og samráð við þá aðila,
félög, samtök og stofnanir sem tengjast starfsemi hennar.

□ Ráðherra getur sett á stofn fagråd með fulltrúum stofn-
unarinnar, hagsmunaaðila og annarra aðila í þeim tilgangi
að vera vettvangur samráðs og upplýsingaskipta á fagsviði
stofnunarinnar. [Ráðherra er heimilt að setja reglugerð um
starfsemi fagráðs á starfssviði Vegagerðarinnar.]¹⁾

¹⁾ L. 59/2013, 42. gr.

II. kafli. Verkefni.**■ 4. gr. Almenn.**

□ Vegagerðin skal vera ráðgefandi fyrir ráðherra, veita hon-
um aðstoð við undirbúning að setningu laga og reglugerða
á starfssviði sínu og aðstoða við stefnumótun og ákvarðana-
töku í samgöngumálum.

□ Vegagerðin tekur þátt í gerð samgönguáætlunar. Stofnun-
in mótar almenna stefnu og viðmið um byggingu, viðhald
og þjónustu samgöngumannvirkja, annast forsendugreiningu
og frumrannsóknir vegna þeirra, greinir og ber saman ólíka
valkosti, gerir tillögu að forgangsöröðun verkefna, frumhann-
ar mannvirki og metur kostnað, arðsemi og umhverfisáhrif
þeirra. Þá sér stofnunin um framkvæmd samgönguáætlunar,
þ.e. verkhönnun framkvæmda, útboð verkefna, samninga við
verktaka, eftirlit á framkvæmdatíma, skilamat og uppgjör.

□ Vegagerðin skal annast upplýsingamiðlun um samgöngu-
mál eftir því sem við á.

□ Vegagerðin annast rekstur tölvu- og upplýsingakerfa er
lúta að starfsemi stofnunarinnar. [Vegagerðinni er heimilt
að viðhafa rafræna vöktun eða taka myndir með reglulegu
millibili á samgöngumannvirkjum í þeim tilgangi að stuðla

að auknu samgönguöryggi. Stofnuninni er heimilt að miðla
upplýsingum sem þannig er aflað til vegfarenda með raf-
rænum hætti að uppfylltum skilyrðum laga um persónuvernd
og vinnslu persónuupplýsinga. Vegagerðinni er einnig heim-
ilt að miðla upplýsingum til lögreglu og rannsóknarnefnd-
ar samgönguslysa með rafrænum hætti þegar rannsakað er
sakamál, mannhvarf eða samgönguslys.]¹⁾

□ Vegagerðin tekur afstöðu til tillagna sem berast frá rann-
sóknarnefnd samgönguslysa.

¹⁾ L. 150/2018, 9. gr.

■ 5. gr. Framkvæmdir og viðhald samgöngumannvirkja.

□ Vegagerðin annast uppbyggingu vega, sjóvarnargarða og
leiðsögu- og eftirlitskerfa. Jafnframt hefur stofnunin umsjón
með framkvæmdum við samgöngumannvirki og samgöngu-
kerfi sem njóta beinna ríkisstyrkja.

□ Vegagerðin annast viðhald þeirra mannvirkja sem hún fer
með eignarhald á.

■ 6. gr. Eignarhald og rekstur.

□ Vegagerðin annast rekstur samgöngumannvirkja og sam-
göngukerfa og fer með eignarhald þeirra fyrir hönd ríkis-
sjóðs. Í þessu sambandi sinnir stofnunin eða felur öðrum að
sinna:

1. rekstri og umsjón vegakerfisins,

2. eftirliti með burðarþoli vega og brúa; og ákveður stofn-
unin takmarkanir á heildarþunga og áspunga ökutækja, ef
þörf krefur,

3. rekstri og viðhaldi vita og sjómerkja,

4. rekstri og viðhaldi leiðsögu-, vöktunar-, upplýsinga-
og eftirlitskerfa,

5. rekstri Landeyjahafnar og ferjubryggja.

□ Vegagerðinni er heimilt að taka að sér uppbyggingu,
rekstur og viðhald flugvalla samkvæmt samningi við þar til
bæra aðila.

■ 7. gr. Almenningsamgöngur.

□ Vegagerðin annast rekstrarverkefni ríkisins á sviði al-
menningssamgangna. Skal stofnunin m.a. annast:

1. útboð, gerð og eftirfylgd þjónustusamninga vegna al-
menningssamgangna,

2. umsjón með styrkveitingum vegna almenningssam-
gangna,

3. umsjón með ferjum og öðrum eignum ríkisins sem
nýttar eru í almenningssamgöngum.

■ 8. gr. Samgönguöryggi.

□ Vegagerðin vinnur að auknu öryggi í samgöngum með
því markmiði að fækka slysum og draga úr tjóni af völdum
þeirra. Stofnunin skal m.a.:

1. vinna að bættu öryggi innviða samgöngukerfisins með
öryggisstjórnun, greiningu á öryggisþáttum og slysum og að-
gerðaáætlunum,

2. annast framkvæmd öryggisstjórnunar samgöngumann-
virkja og samgöngukerfa,

3. annast ráðgjöf um umbætur sem stuðla að auknu sam-
gönguöryggi.

■ 9. gr. Alþjóðlegt samstarf.

□ Vegagerðin tekur þátt í alþjóðlegu samstarfi á starfssviði
sínu eftir því sem kveðið er á um í lögum, alþjóðasamningum
eða með ákvörðun ríkisstjórnar.

■ 10. gr. Rannsóknir og þróunarstarf.

□ Vegagerðin tekur þátt í og annast rannsóknir, greiningu og
þróun á starfssviði sínu.

□ Ráðherra skal setja reglugerð um hlutverk Vegagerðarinn-
ar á sviði rannsókna, greiningar og þróunar.

■ 11. gr. Framsal verkefna.

□ Vegagerðinni er heimilt að framselja eða fela öðrum framkvæmd einstakra verkefna eða verkþátta á starfssviði stofnunarinnar.

III. kafli. Gjaldtaka.**■ 12. gr. Fjármögnun.**

□ [Verkefni Vegagerðarinnar og rekstur skal fjármagna með fjárveitingu á grundvelli fjárheimildar í fjárlögum.]¹⁾

□ Heimilt er að ákveða í samgönguáætlun að veghald einstakra kafla þjóðvega skuli kostað að hluta eða öllu leyti með veggjaldi af umferð eða með notkunargjaldi.

□ Vegagerðinni er heimilt að taka gjald fyrir tæknilegan og fjárhagslegan undirbúning verka sem hún hefur umsjón með.

¹⁾ L. 47/2018, 7. gr.

■ 13. gr. Tekjur.

□ Vegagerðinni er heimilt að afla tekna með sölu á sérhæfðri þjónustu og vöru- og efnissölu, sem og af rannsóknar- og þróunarstarfsemi.

□ Gjaldtaka skv. 1. mgr. skal ákveðin í viðmiðunargjaldskrá sem Vegagerðin setur.

□ Þann hluta starfsemi Vegagerðarinnar sem rekinn er á viðskiptagrundvelli á samkeppnismarkaði skal skilja fjárhagslega frá öðrum þáttum rekstrarins og skal endurgjald taka mið af markaðsverði. Sala á slíkri þjónustu skal byggjast á samningum.

□ Ráðherra staðfestir gjaldskrá samkvæmt þessari grein.

IV. kafli. Ýmis ákvæði.**■ 14. gr. Rekstur o.fl.**

□ Vegagerðinni er heimilt, með samþykki ráðherra, að kaupa og fara með hlut ríkisins í rannsóknar- og þróunarfyrirtækjum. Jafnframt er stofnuninni heimilt að bjóða fram sérþekkingu á alþjóðamarkaði og afla tekna með útflutningi sérfræðipækkingar sem hún býr yfir.

□ Vegagerðinni er heimilt, með samþykki ráðherra, að stofna félag eða félög sem hafa það hlutverk að sinna framkvæmda- og þjónustuverkefnum stofnunarinnar.

■ 15. gr. Kæruheimild.

□ Ákvarðanir Vegagerðarinnar sæta kæru til ráðherra í samræmi við ákvæði stjórnarsýslulaga.

■ 16. gr. [Þagnarskylda, veiting upplýsinga og persónuvernd.]¹⁾

□ Starfsmenn Vegagerðarinnar eru bundnir þagnarskyldu. Þeir mega ekki, að viðlagðri ábyrgð, skýra óviðkomandi frá því sem þeir komast að í starfi sínu og leynt á að fara. Sama gildir um sjálfstæða sérfræðinga sem starfa á vegum Vegagerðarinnar. Þagnarskylda helst þótt látið sé af störfum eða verksamningi ljúki.

□ [Vegagerðinni er heimil vinnsla persónuupplýsinga, þar á meðal upplýsinga um fjárhagsstöðu og annarra upplýsinga sem hinn skráði lætur í té, í þeim tilgangi að sinna lögbundnu hlutverki sínu samkvæmt lögum þessum að uppfylltum skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.]¹⁾

¹⁾ L. 150/2018, 10. gr.

■ 17. gr. Gildistaka.

□ Lög þessi öðlast þegar gildi en koma ekki til framkvæmda fyrir en 1. júlí 2013. . . .

■ Ákvæði til bráðabirgða.

1. Starfsmönnum stofnana, sem sinnt hafa þeim verkefnum sem munu heyra undir Vegagerðina samkvæmt lögum þessum og eru í starfi við gildistöku laga þessara, skal boðið starf hjá hinni nýju stofnun. Um réttarvernd starfsmanna til starfa hjá Vegagerðinni fer eftir ákvæðum laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996, með síðari breytingum, og laga um réttarstöðu starfsmanna við aðilaskipti að fyrirtækjum, nr. 72/2002, eins og við á hverju sinni. Ákvæði 7. gr. laga nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, gilda ekki um störf sem ráðið er í samkvæmt þessum tölulið.

2. Þrátt fyrir 1. tölul. þessa ákvæðis verða embætti starfsmanna þeirra stofnana sem sameinast í Vegagerðina lögð niður þegar lög þessi koma til framkvæmda. Ráðherra er heimilt að taka ákvörðun um að flytja forstöðumann úr hópi núverandi forstöðumanna samgöngustofnana í embætti forstjóra Vegagerðarinnar, sbr. 36. gr. laga nr. 70/1996. Þeim embættismönnum sem ekki hljóta áframhaldandi skipun skulu boðin störf í Vegagerðinni eða [Samgöngustofu].¹⁾

¹⁾ L. 59/2013, 42. gr.